

jeg naturligtvis. — Sogneraadenes, altsaa Kommunernes, Myndighed med Hensyn til Lærerkalbesen bliver betydelig indskrænket. Det har sikkert ikke været ventet af ret mange af Oppositionens Medlemmer, at der vilde komme Forslag i denne Retning, men det er nu sket. Vi have ogsaa i Forslaget faaet Anvisning paa at faa mere Tilhyn med Almueskolen, end vi allerede have. Vi Lærere have virkelig ondt ved at føre Regnskab over, hvor mange Tilhynsmænd vi allerede nu have, saa vi — og jeg tror, det gælder for Resten Befolkningen i Almindelighed — ikke føle særlig Trang til at faa nogle ny Tilhynsmænd, medmindre vi da kunde komme af med nogle af de gamle. Jeg skulde viselig ikke have saa meget imod, at vi fik et nyt Tilhyn, der var bedre end det nuværende, naar vi samtidig kom af med det gamle. Men at beholde alt det gamle Tilhyn og faa noget nyt til, tror jeg ikke vilde være til nogen Gavn. Som sagt, jeg synes, at Forslaget paa meget væsentlige Punkter gaar stik imod, hvad vi ønske at faa. Det er med andre Ord efter min Opfattelse et reaktionært Forslag. Og naar vi komme til det Punkt, hvorpaa jeg og saa mange sætte særlig Pris, nemlig Lønnings spørgsmaalet, har ogsaa dette faaet et saadant Tilhæng, at vi paa ingen Maade kunne være tjente med det. Det er allerede omtalt, at Bestemmelserne i §§ 14 og 19, tror jeg nok, det er, gøre Lærerne fuldstændig afhængige af Autoriteterne med Hensyn til, om de skulle have noget Lønningstillæg; ja efter § 19 beror det endogsaa paa den højtærede Minister, om Læreren skal have Pension eller ikke, naar han en Gang skal have sin Afsted. Det er noget i Smag med den Lov, som vi havde for nogle Aar siden, men som nu er død og borte, det var et Tillæg til Straffeloven, som gik ud paa, at alle Embedsmænd, som ikke vilde „makte ret“, ikke alene kunde komme af med deres Embeder, men ogsaa kunde blive fri for Pension. Har man en saadan Bestemmelse, skal man nok efterhaanden lære baade Embedsmænd og Skolelærere og hvem det er, at „makte ret“. Der kan være Undtagelser, men i Almindelighed skal man nok lære Folk at „makte ret“, naar det koster Brødet. Det har overordentlig stor Betydning for os Mennesker at have noget at leve af, og naar man er stillet saaledes, at man har Valget mellem at lukke sin Mund eller at blive brødløs, ville de allerfleste Mennesker være uhyre stærkt fristede til at lukke Munden og te sig saadan, at de kunne beholde deres Stillinger. Altsaa selv Lønnings spørgsmaalet har faaet et Tilhæng, som jeg endog maa være meget

bestemt imod. Jeg ser, som sagt, derfor ikke, at der er nogen særlig Grund til at være den højtærede Minister taknemlig for, at han har forelagt dette Lovforslag, hvor taknemlig jeg end vilde have været, hvis det var forelagt i en Stikkelse, hvori det var muligt at gennemføre det. Jeg vilde naturligtvis have været den højtærede Minister endnu mere taknemlig, om han i Stedet for at forelægge et Lønningsforslag alene, havde forelagt et Forslag, som gik i frifindet Retning, og som ordnede hele vort Skolevæsen saaledes som Oppositionen, de frifindede her i Landet, i en Arrække har arbejdet for og gerne vilde have gennemført. Men jeg vil dog alligevel sige noget i saa Henseende til Forsvar for den højtærede Minister, og det er dette, at, da vi for ca. et Aars Tid siden fik en Seminarielov, der efter min Mening var i høj Grad reaktionær, kunde den højtærede Minister maaste have Anledning til at tro, at man nu havde opgivet de gamle Standpunkter, saaledes som det havde vist sig paa hint Omraade, og at det maaste kunde vise sig, at han her kunde komme frem ad samme Vej. Naar nu den højtærede Minister blot vilde opdage, at dette ikke bliver Tilfældet, at man ikke vil gaa længere ad denne Vej, at der ikke er Flertal herfor nu og derfor vende sig bort fra denne Vej og give Afstald paa alle disse Paragraffer eller ændre dem saaledes, at de kunde falde i Traad med vor Tankegang! Men der er alt for mange Punkter, saa at jeg virkelig ikke tør haabe paa, at dette vil ske, og derfor vil jeg ikke, at det fra dette Sted skal lyde ud i Landet til Lærerstand: I kunne godt vente, at der kommer en Lov ud af dette, I kunne glæde Jer til de bedre Aar, I nu skulle have. Der er ganske vist adskillige ærede Medlemmer fra hjem der er faldet Udtalelser, der kunde tyde paa, at man nu ikke er særdeles stærkt inde paa Frihedsspørgsmaalet; jeg lagde særlig Mærke til, at det ærede Medlem for Aalborg Amts 3die Valgkreds (S. Jensen), tror jeg nok, det var, vilde have tvungen Aftenstole. Det er en Tankegang, som falder i Traad med den højtærede Ministers. Jeg antager ikke, at han vil være utilbøjelig til noget saadant, men jeg kan virkelig ikke tro, at der er mange i Salen, hvilket Parti man end hører til, der ville være med til at faa fastslaaet saadanne Bestemmelser, at vi foruden, havde jeg nær sagt, tvungen Skolegang, som vi nu have, thi det have vi alligevel paa en vis Maade, skulde have tvungen Aftenstole. Der er flere Udtalelser, der ere faldne i denne Retning, men jeg tror ikke, at de ville finde stor Tilslutning, og derfor tror jeg heller